1. ÜNİTE

Sözcükte Anlam

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

Süper TEST - 1

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Beynimiz sürekli olarak farklı seçenekler bombardımanı altındadır. Cümlesinde "bombardıman" sözcüğü "Etkili bir biçimde ve sık olarak gündeme getirme, duyurma" anlamında kullanıldığı için mecaz anlamlıdır.

Buna göre,

I Yaşıtlarına göre daha olgun ve sorumluluk sahibi olurlar.

II Spor branşları arasında en güçlü sporcuların olduğu branş cimnastikçilerdir.

III Odaklanma, zaman yönetimi ve program oluşturma açısından cimnastik faydalı bir spor dalıdır.

IV Bireylere erken yaşlarda kendilerine zarar vermeden düşme yeteneği kazandırmaktadır.

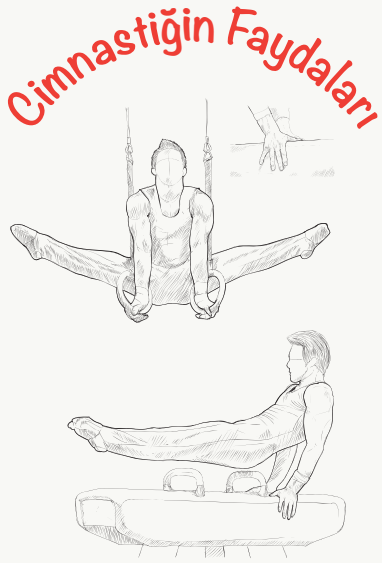

cümlelerinden hangisinde mecaz anlama gelen bir sözcük kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV

2. Türkçeye (1) gönül düşürenlerin (seven, yaptığı işe sevdalı olan) işi hep rast gitmiştir, Cemal Süreya'nın da (2) zihinlerimize inşa ettiği sırça köşk (okuyucularının fikirlerini olumsuzluklardan arındırmak) de tam olarak buydu. Türkçenin gönlü naziktir, incedir. (3) İhtimam göstermek (özen göstermek, dikkatle davranmak) gerekir ona. Siz ona sevgiyle, şefkatle yaklaşırsanız o da size bütün sırlarını (4) aşikâr eder. (belli etmek, açığa çıkarmak, belirginleştirmek)

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı yay ayraç içinde verilen anlam ile uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV

TEST - 1

SÖZCÜKTE ANLAM

Süper

3. I. Gerçek hayali aştı, ufuklar uzak değil,
En olmaz isteklere uzanmak yasak değil.

II. Uçuyor rüzgâr gibi altımdaki küheylan
Ne kadar dizginlesem yavaşlayacak değil.

III. Artık yaratan sensin havamı, iklimimi
Buzların soğuğu yok, alevler sıcak değil

IV. Öyle bir boşandın ki çöle benzer ömrüme
Bir Nuh tufanı oldu, sel değil, sağanak değil.

Numaralanmış dizelerin hangilerinde birbiriyle çelişen sözcükler bir arada kullanılmıştır?

A) I - II
B) I - III
C) II - III
D) II - IV

4. Bir sözcüğün cümle içindeki kullanımına göre eş anlamlısı değişebilir. Örneğin: "Dost kara günde belli olur." deyiminde kullanılan "kara" sözcüğünün eş anlamlısı "siyah" değildir.

Aşağıdaki atasözlerinde altı çizilen sözcüklerin eş anlamlıları yanlarında verilmiştir.

Buna göre hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

A) El elin eşeğini türkü çağırarak arar. (Yabancı)
B) Baş nereye giderse ayak da oraya gider. (Kafa)
C) Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ olur. (İlgi- İlişki)
D) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. (Güzel)

5.

I. Dirseğinizi duvara çarptığınızda elektriklenmeyle birlikte ortaya çıkan ağrı ve sızının cevabını hiç düşündünüz mü? Bu sorunun yanıtı: Ulnar sinirdir. Bu sinir omuriliğimizden ayrılıp sağ ve sol yüzük parmağımıza kadar uzanır. Ellerimizle nesneleri algılamamızı ve hassas dokunuşlar yapabilmemizi sağlar.

II. Kara deliklerin kuvvetleri hakkında bilim insanları gece gündüz düşünüyor. Pek çok bilim insanına da Einstein'ın fikirleri kılavuzluk ediyor. Samanyolu galaksisinde güçlü bir kara delik olduğu düşünülüyor fakat bizden oldukça uzakta. Kara deliklerin üzerindeki sis perdesini dağıtmak için bize zaman rehberlik edecek.

III. 1799'dan beri "bir kilogramı", Paris'te sıcak ve soğuktan etkilenmeyen özel bir odada tutulan metal silindirin kütlesi tanımlıyor. Bu metal silindir bir kere 1889'da değiştirildi. Pek çok bilimsel çalışmada her türlü yanlışın önüne geçmek ve yalan haberleri önlemek için kullanılmaya devam edildi.

IV. Kış mevsiminde ağır çığların sebebini oluşturan hafif kar tanelerinin hepsinin altı kenarlı olduğunu bilim insanları fark etti. Hava -4 °C'ye düşünce ortaya çıkan bu enteresan tabiat olayı havadaki hidrojen ve oksijen arasında kurulan ilginç bir bağ sayesinde oluşmaktadır.

Yukarıdaki metinlerin hangisinde eş anlam, zıt anlam ve yakın anlamlı sözcüklere birer örnek verilmiştir?

A) I
B) II
C) III
D) IV

İsem Yayıncılık

6.

Duygu ve düşüncelerimizi ifade ederken kimi zaman farklı düşünmeye yönlendiren ifadeler, kimi zaman destekleyici ve açıklayıcı ifadeler, kimi zaman da özetleyen ve sonuç bildiren ifadeler kullanırız. Kullandığımız bu ifadelere "geçiş ve bağlantı unsurları" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük geçiş ve bağlantı unsuru olarak kullanılmıştır?

A) Kaplanların kurak zamanlarda küçük gruplar hâlinde avlandıklarına rastlansa da yalnız avlanmayı tercih ettiklerini biliyoruz.

B) 19. yüzyılda İngiliz bilim insanı Thomas Young yaptığı deneylerle ışığın su dalgalarıyla benzer özelliklere sahip olduğunu belirledi.

C) Einstein'ın izafiyet teorisini basit bir şekilde anlatmak istersek mutlu olduğumuz anları sıkıcı zamanlarımıza göre kısaca yaşarız.

D) Bitkiler güneşten aldıkları ışık sayesinde fotosentez yapar böylece bu enerjiyi kimyasal enerjiye çevirerek kendileri ve diğer canlılar için besinler üretir.

İsem Yayıncılık

7.

Bazı sözcükler kavramları veya varlıkları toplu olarak içine alır yani kapsar, bu sözcüklere "genel anlamlı"; bazıları ise tek bir varlığın veya kavramın içinde yer alır bunlara da "özel anlamlı" sözcükler denir.

I.

Merkür görülmesi en zor olan birçok gezegenden biridir. Bunun nedeni ufkun üzerinde hiçbir zaman fazla yükselmemesidir. Merkür akşam güneşi battıktan sonra batıda görülebilir.

II.

Güneş'e en yakın olan küçük gezegen Merkür, küçük yörüngesi nedeniyle Güneş'ten çok uzaklaşamaz. Gezegeni ancak Dünya'dan bakışımızı ayarlasak gözlemleyebiliriz.

III.

Önümüzdeki aylarda Satürn akşam gökyüzünü süslüyor olacak . Gezegen bu sıralar gece yarısından yaklaşık bir saat önce doğu ufku üzerinde beliriyor. Fakat Mars kadar parlak değil.

IV.

8 Kasım günü Güneş ufuktan ayrıldığı anda görülebilen ilk cisim Venüs olacak. Ay'ı Venüs sayesinde bulacağız ve gezegen batmak üzereyken Jüpiter ve Satürn'ü gözlemleyebileceğiz.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde "gezegen" **sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?**

A) I B) II C) III D) IV

8.

> Ad aktarması bir sözcüğün benzetme amacı taşımadan, başka bir sözcük yerine kullanılmasıdır. "Yeni işi için şirketle görüşmeye gitti." cümlesinde "şirket" sözcüğü "şirketin yöneticisi, çalışanı" anlamında kullanıldığından ad aktarması yapılmıştır.

Bir gün İstanbul Radyosu Müdürü Mesut Cemil Bey, Âşık Veysel'i İstanbul Radyosu'na davet eder. (I) Stüdyoya girerken Mesut Cemil Bey ona "İyi söyle, seni bütün dünya dinleyecek." der. (II) Aşık Veysel bu öneriyi yanlış anlar ve sesini herkes duysun diye türküyü bağırarak söyler. (III) Mesut Cemil Bey, "Normal sesle okusan da duyulur." deyince anlar durumu. (IV) O gün, o programdan sonra gerçekten de onu tüm Anadolu dinlemiştir ve stüdyoya çiçekler gönderilmiş, kendisini evine davet eden dinleyiciler olmuştur. (V) Aşık Veysel gelen bir daveti kıramaz ve stüdyo kapısından onu bekleyen dinleyicisiyle birlikte yol alır.

Yukarıdaki paragrafta kaç numaralı cümlede ad aktarması yapılmıştır?

A) I - III
B) I - IV
C) II - III
D) IV - V

İsem Yayıncılık

9. Aşağıda nitel ve nicel anlamlı sözcükler verilmiştir.

I. Üç metre uzunluğa erişebilen kılıç dişli kaplanlar fiziksel yapıları bakımından günümüzdeki kedigillerden farklı özelliklere sahiptir.

II. Üniversiteyi okuması için evine yakın bir şehre gitmesine rağmen her fırsatta en yakınlarından başlayarak herkese hayatı cehennem ettiğini görebiliyorduk.

III. Aslında sivrisinekler ısırmaz, uzun hortumlarıyla deriyi delerek kan emerlerken hortumlarından tükürük salgılar.

IV. Turunçgillerin çiçeklerinde, yapraklarında ve meyvelerinde çok güçlü kokulara sahip uçucu yağlar bulunur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I. cümlede hem nitel hem de nicel anlama gelen sözcükler kullanılmıştır.

B) II. cümlede bir sözcük hem nitel hem de nicel anlamda kullanılmıştır.

C) III. cümlede nitel anlam kullanılan bir sözcüğe yer verilmiştir.

D) IV. cümlede III. cümledekinden farklı bir anlamda kullanılan sözcük vardır.

10. Doğadaki cansız varlıklardan, hayvanlardan, araçlardan çıkan seslerin taklit edilmesiyle oluşan sözcüklere yansıma denir.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde yansıma sözcüğe yer verilmiştir?

A) Vur kazmayı dağa Ferhat
Çoğu gitti, azı kaldı.
Kişne kır at, kişne kır at
Çoğu gitti, azı kaldı.

B) Söner gözlerinde güzelim ışık,
Kararır, çirkinleşir yüzü.
Önceleri, utanır belki,
Sonra vız gelir,
Umurunda olmaz dünya.

C) Akan suyu severim ben,
Işıldayan karı severim
Bir yeşil yaprak, bir telli böcek
Güneşi görsem sevinç dolar içime

D) Gel güzel kedi
Var mı senin gibisi
Gel boynuna bakayım
Mavi boncuk takayım

11. "Evimizi, sokağımızı ya da mahallemizi aydınlatmak için kullanılan ışık gökyüzünü aydınlatıyorsa bu durum ışık kirliliği olarak tanımlanabilir." cümlesinde ev, sokak, mahalle sözcükleri kullanılarak özelden genele sıralama yapılmıştır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir sıralama yapılmıştır?

A) Çocuk nüfus oranın en yüksek olduğu kentlerimizi Şanlıurfa, Şırnak ve Ağrı'dır.

B) Ülkemizdeki coğrafi bölgelere baktığımızda her birinin nüfusunun ve nüfus yapısının birbirinden farklı olduğu görülür.

C) İnsan dışındaki canlı türlerinin sayısını belirtmek için nüfus sözcüğü yerine popülasyon sözcüğü kullanılır.

D) Canlıların kimi soğuk ortamlarda, kimi sıcak ortamlarda, kimi suyun bol olduğu, kimi ise az olduğu yerlerde yaşayıp çoğalarak birey sayısını arttırır.

İsem Yayıncılık

12.

Soyutlaştırma– Somutlaştırma: Somut anlamlı bir sözcük cümle içinde soyut anlamda kullanılabilir ya da soyut anlamlı bir sözcük cümle içinde somut anlamda kullanılabilir. Örneğin "Zaman su gibi akıp geçiyor." cümlesinde soyut olan "zaman" sözcüğü suya benzetilerek somutlaştırılmıştır.

(I) Düşünülen şeye demir atmış olmak, diyordu bir filozof, dünyada olmanın dramatik olayıdır. (II) Açık denizler, selamet vaadi, tutku dolu bir yolculuk. (III) Kabul edelim, gerçekleşmiş olan şeylerin kuru iskelesinden ihtimaller denizine açılabilmektir edebiyat. (IV) Bu yüzden hayallerimizin gerçek sebebidir kitaplar.

Verilen paragrafta numaralanmış cümlelerin hangisinde somutlaştırma örneği vardır?

A) I B) II C) III D) IV

13. Aşağıdaki reklam kartlarından hangisinde dilimize yerleşmemiş yabancı sözcükler <u>bulunmamaktadır</u>?

A)

B)

C)

D)

1.

Kalbin ne kadar sağlıklı olduğunu gösteren ölçütlerden birisi sol karıncık boşaltma oranıdır.

Yeni geliştirilen büyüleyici lazer teknolojisi sayesinde bir diske 500 terabayt veri yazılabilecek.

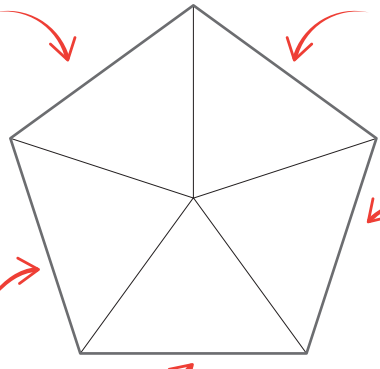

En az 2500 yıldır çalışan simyacılar ilaç ve iksir yapmak için türlü yöntemler kullanırlardı.

Erzurum'un Naran ilçesinde bulunan peribacaları çok ilginç görünüyor.

Yüksek C vitaminine sahip greyfurtun beyaz kısımları yenildiğinde ağızda acı bir tat kalır.

Yukarıda altı çizili sözcüklerden gerçek anlamda kullanılan cümlenin olduğu bölüm mavi, mecaz anlamda kullanılanlar sarı, terim anlamda kullanılanlar pembe ile boyanacaktır.

Buna göre oluşacak şekil aşağıdakilerden hangisidir?

A) 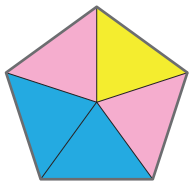

B) 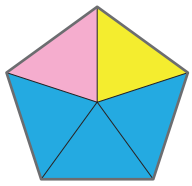

C) 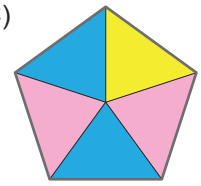

D) 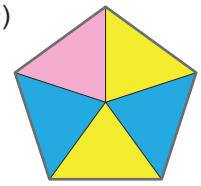

2. Aşağıda "gelmek" sözcüğünün kullanıldığı cümleler verilmiştir.

I. Koğuşlardan birinin penceresinden hasta bir çocuğun söylediği türkü geliyor.

II. Okumamı bırakarak dışarı çıkmamı istiyordu hâlbuki romanda epey ilerlemiş ve meraklı yere gelmiştim.

III. Ucu sivri ve etrafı mor bir daire ile çevrili burun uzamış, şakakları çökmüş ve tıraşı gelmiş.

IV. Köşke bu defa gelişimdeki ilk günü hatırlıyorum ve bana o gün başlayan bir hikâye, bugün bitiyormuş gibi geliyor.

Buna göre yukarıdaki cümlelerin hangisinde "gelmek" **sözcüğü** "Çocukluğumda o kadar az oyun oynamıştım ve aldatmasını o kadar az öğrenmiştim ki yalan bana suçların en ağırı gibi geliyordu." **cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?**

A) I B) II C) III D) IV

3.

I. Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak

II. Ne ağır imtihandır, başındaki, Sakarya!
Binbir başlı kartalı nasıl taşır kanarya?

III. Güven imana dönüştü göverip yüreklerde
O iman geri teptirdi ağır top güllelerini.

IV. Ağır söz söyleyip sırtımdan vurdun
Yaralı sineme batandır bu söz

- Sıkıntı veren bunaltan
- İnsanın gücüne giden, kırıcı
- Yavaş bir biçimde
- Çapı boyutu büyük

Yukarıda verilen dizelerdeki "ağır" sözcüğü anlamları ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

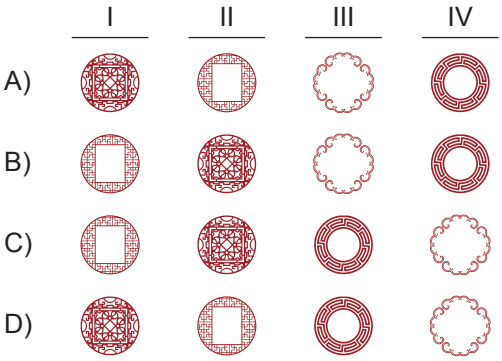

4.

> - Aynı kökten türediği hâlde bazen isim bazen fiil olarak kullanılan sözcüklere ortak köklü sözcükler denir.
> - Yazılış ve okunuşları aynı anlamları farklı olan kelimelere eş sesli kelimler denir. Sesteş sözcüklerde en az iki gerçek anlam olmak zorundadır.

Öğretmen yukarıdaki açıklamaları yaptıktan sonra tahtaya aşağıdaki sözcükleri yazıp öğrencilerinden ortak köklü ve sesteş sözcükleri ayırmalarını ister.

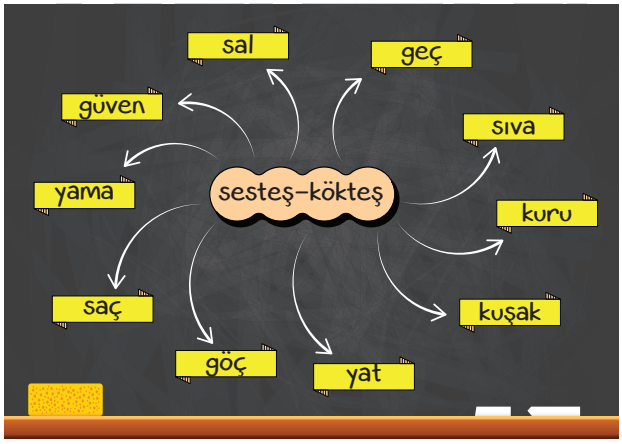

Buna göre tahtada verilen sözcükleri hatasız olarak yerleştiren öğrencilerden Ayşe'nin kâğıdı aşağıdakilerden hangisidir?

A)

Kökteş	Sesteş
güven	geç
sıva	sal
kuru	kuşak
göç	yat
yama	saç

B)

Kökteş	Sesteş
güven	sıva
geç	sal
kuru	kuşak
göç	yat
yama	saç

C)

Kökteş	Sesteş
geç	göç
sıva	sal
kuru	kuşak
saç	yat
yama	güven

D)

Kökteş	Sesteş
güven	yama
sıva	sal
yat	kuşak
göç	kuru
geç	saç

İsem Yayıncılık

5. Aşağıda bazı yazarların sözlerine yer verilmiştir.

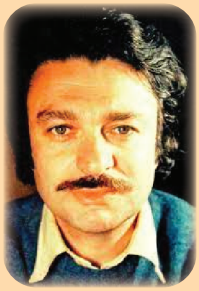

Bir yerde okumuştum; tiyatroda bütün olayların sahne dışında geçtiğini, sahnede olanların sadece oyuncular tarafından nakledildiğini söylüyordu. Yani hep bir şeyler oluyor bir yerlerde ve biz sadece duyuyoruz.

Oğuz Atay

Denilebilir ki bizim yazarlarımız terimlerle düşünüp terimlerle konuşmaya alışık değillerdir. Bunun bir başka deyişi daha vardır. Düşünmeye alışık değillerdir.

Salah Birsel

Herhangi bir işe, başarma kararıyla girişmek iyi bir belirti değildir, çünkü başkalarını geçme, gurur ve hırs vardır böyle bir tutumda. İnsan yaşamak için yaşadığı gibi giriştiği işin tekniğini severek başlamalı işe.

Cesare Pavese

Biz aslında insanları sevmeyiz. Sevdiğimiz bir insan hakkında oluşturduğumuz fikirdir. Kısacası kendi uydurduğumuz bir kavramı ve sonuç olarak kendimizi sevmekteyiz.

Fernando Pessoa

Buna göre hangisi sözlerinde diğerlerine göre daha fazla geçiş ve bağlantı ifadesine yer vermiştir?

A) Oğuz Atay
B) Salah Birsel
C) Cesare Pavese
D) Fernardo Pessoa

6.

Babasını, yüreği parçalanarak süzdü, sonra anlı şanlı kır tayı içeriye çekti.

Şu oğlu, yürekli yiğit birisi olmuş olsaydı belki bir gün baba oğul öçlerini Bolu Beyinden alabilirlerdi.

Sesin öyle yanık ki dağı taşı eritir.

Bolu Beyi bütün varını yoğunu, üstüne de beyliğini verse bu kadar sevinmezdi.

Koca Yusuf bunu da dakikası dakikasına deftere yazdı.

Tüyleri keçe gibi derilerine yapışmış, kemikleri iskelet kalmış, dur da yanlarından kemiklerini birer birer say.

Verilen görselde cümlelerde yer alan ikilemelerin cümlelere kattığı anlamlar renkli kutular içerisinde karışık olarak verilmiştir.

Cümleler anlamına göre doğru eşleştirildiğinde verilen dizilim hangi şekli alır?

A)

B)

C)

D)

7.

Sılanın ufak tefek yolları
Ağrıdan sızıdan tutmaz elleri
Tepeden tırnağa şiir gülleri
Yiğidim aslanım aman burada yatıyor

Aşağıdakilerin hangisinde verilen dörtlükte kullanılan ikilemeden oluşum bakımından farklı yolla kurulmuş bir ikileme kullanılmıştır?

A)
Dağılan parçalar birleşir senle.
Buz olan yürekler korlaşır senle.
Yer yurt bulamayan yerleşir senle.
Rehbersin yolcuya ak gülüm Leyla.

B)
Sabah bir kayanın tepesinde,
Hareketsiz, dalmıştım sisin derinine;
Gri tonlu gergin bir tül vardı önümde,
Örtmüştü hepsini enine boyuna yine.

C)
Rüzgâr çılgın eser dalları kırar
Savurur etrafa toprağı tozar
Verir zarar ziyan düzeni bozar
Bu öfke günlerce hiç unutulmaz

D)
Dört sayfa resim, öyle yarım yamalak ki,
Doğa gibi, bir bakıyorsun kar yağıyor,
Elimle bir anda dönüyorum ilk yaza,
Bahçe yenilensin dursun kendini.

8.
- Varlığını sürdürmek
- Görüp geçirmek, başından geçmek
- Geçinmek

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yaşamak" **sözcüğü verilen anlamlardan herhangi biriyle kullanılmamıştır?**

A) İstanbul'un Galata ve Arnavutköy gibi eski evlerinin bulunduğu yerlerde gelincikler yaşar.

B) Ömür boyu bir rüyayı yaşadı, bir fetih rüyası değildi bu, bir kaçış ihtiyacıydı.

C) Balkan Savaşı'nın bütün acılarını yaşamış bir ailenin çocuğuydu.

D) Aldığım üç beş kuruş maaş ile yaşamak beni zorluyor fakat elimden başka bir iş de gelmiyordu.

9.

(1) Goran Bregoviç 1950 yılında Saraybosna'da dünyaya geldi. (2) 16 yaşındayken konservatuardaki klasik keman eğitimini bıraktı bir süre inşaatlarda çalışıp gazete satarak geçimini sağladı. (3) Gelen bir davet üzerine Zeljko Bebek'in grubunda bass gitar çalmaya başladı. (4) Müziğe bakış açısı ve farklı tarzı ilgiyi üzerine toplamasını sağladı ve ardından Yugoslavya'nın en başarılı gruplarından sayılan Bijelo Dugme (Beyaz Düğme) isimli bir grup kurdu. (5) "Beyaz Düğme" dağılınca da film müzikleri dünyasına girdi, 1997' de Sezen Aksu ile "Düğün ve Cenaze" isimli albümde çalıştı.

Yukarıdaki paragrafa göre,

I. 1 numaralı cümledeki "dünyaya gelmek" ifadesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
II. 2 ve 3 numaralı cümlelerde terim anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
III. 4 numaralı cümlede "birbirini kesen iki yüzey veya aynı noktadan çıkan iki yarım doğrunun oluşturduğu biçim" anlamına gelen bir sözcük kullanılmıştır.
IV. 5 numaralı cümlede mecaz anlamlı bir sözcük kullanılmıştır.

numaralandırılmış ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I - II B) II - III C) II - IV D) III - IV

10.

Şimdi çocuk olmak vardı
Yüreğini avucuna alıp, haykırmak vardı
Savaşları bitirip, barışı çocuk
Dilinden söylemek vardı...
Türküler söylemek
Halaylar çekmek
Horonlar tepmek
Ağır ağır zeybekler oynamak vardı...
"Sevginaz İnal"

Verilen şiirle ilgili,

I. "Çocuk" sözcüğü genel anlamda kullanılmıştır.
II. Şiirde ikilemeye yer verilmiştir.
III. "Dil" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
IV. Soyut olan "yürek" sözcüğü somutlaştırılmıştır.

numaralanmış yargılardan hangileri doğrudur?

A) I - II B) II - III C) I - II - III D) I - II - IV

11. "Sonbahar, penaltı, sevgi, kalem, pat, sağ" kelimeleri aşağıda verilen kurallara göre yandaki kutulara yazılacaktır.

- Eş anlamlısı olan sözcük ve soyut anlamlı sözcük arasında terim anlamlı sözcük olacaktır.
- Yansıma sözcük ile eş sesli sözcük en alt satırdadır.
- Somut anlamlı sözcük en solda ve hemen üstünde "sonbahar" sözcüğü yazmaktadır.
- Eş sesli sözcüğün çapraz, yatay ve dikey komşusu yoktur.

Sözcükler tabloya yazıldığında boş kalan bölümü ifade eden görsel hangisi olabilir?

A)

B)

C)

D)

12. Bir sözcükle anlatılabilecek kavramların birden fazla sözcükle anlatılmasına dolaylama denir. Örneğin "İstanbul" ile karşılanabilecek sözcüğü "yedi tepeli şehir" şeklinde ifade etmek buna bir örnektir.

Aşağıda verilen cümlelerde dolaylama bulunan cümleler için yukarı yönde ok, bulunmayan cümleler için aşağı yönde ok kullanılacaktır.

1. 2003 yılında maçlarda gösterdiği başarıdan sonra Filenin Sultanları unvanı ile tanındılar.
2. Dünya üzerinde 7 milyardan fazla insan yaşıyor fakat hâlâ insan eli değmemiş yerler var.
3. Yeni celp döneminde vatani görevini yapacak olanların telefonlarına bilgilendirme mesajı gönderildi.
4. Bu yıl ata sporumuzda mücadele eden İsmail Balaban finalde altın kemeri Fatih Atlı'ya kaptırdı.
5. Kastamonu'nun kasaba havasında olan küçük sahil semtlerinden biri Abana'dır, bir tarafı denizken diğer tarafı ormandır.
6. 1975 senesinde Junko Tabei isimli Japon, dünyanın en yüksek dağına ulaşan ilk kadın dağcı oldu.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde okların yönü sırasıyla doğru verilmiştir?

A)

B)

C)

D) 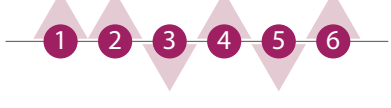

TEST-3

SÖZCÜKTE ANLAM

Süper

1.

Bursa'ya taşındığımda şirin bir ev tutmuştum. Eşyalarımı tam olarak yerleştirdikten sonra denize kıyısı olan bir şehirde ilk kez yaşayacak olmanın heyecanıyla kendimi sahile atmıştım. Deniz kokusuna yabancı olan ben, başta küçük bir rahatsızlık hissetsem de alışmak uzun sürmedi. Sahili turladığım bu ilk gün dikkatimi en çok çeken, elinde rengarenk balonlar tutan yaşlı bir amcaydı. Yaşlı amcanın neşesi her hâlinden belliyken biraz ilerisinde balık tutan genç hayata küskün bir tavır sergiliyordu. İlk gün yaşadığım bunca tezat yeter diye düşünüp eve döndüm.

Bu parçada "tutmak" **sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisiyle kullanılmamıştır?**

A) Avlamak, bir avı ele geçirmek

B) Gereğini yapmak, yerine getirmek

C) Hizmetine almak veya kiralamak

D) Elde bulundurmak, ele almak

İsem Yayıncılık

2. Aşağıdaki bulmacada karışık olarak verilen kelimeler soldan sağa veya yukarıdan aşağıya olacak şekilde yer almaktadır.

Z	I	N	G	A	H	P
Y	U	M	U	Ş	A	K
A	R	F	Z	İ	F	O
K	F	Ü	A	O	İ	Y
I	Ö	Ç	K	L	F	U
N	T	S	Ş	B	E	İ

Bu bulmacada aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin zıddı yoktur?

A) Oraya kadar böyle ağır yürüyerek asla yetişemeyiz.

B) Çatık kaşlı, burnundan soluyan ve katı görünüşlüydü.

C) Gözden ırak olan gönülden de ırak olur, sözü ne doğru.

D) Bunun yerine aynı etki için sulu bir ilaç alabilir miyim?

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gitmek" **sözcüğü verilen anlama uygun kullanılmamıştır?**

A) Cümle: Haftanın her günü fabrikaya çalışmaya gidiyor.

Anlam: Belli bir amaçla bir yere devam etmek.

B) Cümle: Her işimiz böyle gidecekse sonuca zor ulaşırız.

Anlam: Sürmek, devam etmek.

C) Cümle: Bu karanlık yol acaba aradığımız yere gider mi?

Anlam: Çıkmak, ulaşmak.

D) Cümle: Desenli ve koyu renkli kıyafetler ona gitmiyor.

Anlam: Bir duruma, bir sonuca ulaşmak, varmak.

4.

> "Düzenli olarak kitap okuyan, planlı çalışan kişi önünde sonunda başarıya ulaşır."

Verilen cümledeki altı çizili sözün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Mutlaka
B) Her hâlde
C) Er geç
D) Nasılsa

5. Aşağıda "daha" sözcüğünün anlamları farklı renkler içerisinde verilmiştir. Numaralandırılmış cümlelerde "daha" sözcüğü kullanıldığı anlamın yer aldığı dilimin rengiyle yer alacaktır.

Buna göre,

I. Daha ne projelerimiz vardı ancak izin vermediler.

II. Kötü haber hepimizi üzdü, daha sabah selamlaşmıştık.

III. Bir şansım daha olsaydı yine öğretmen olurdum.

IV. Mülakata yetişemedim, daha kötüsü ikinci şansım yok.

numaralandırılmış cümlelerin hangilerindeki "daha" **sözcüklerinin renkleri değiştirilmelidir?**

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

İsem Yayıncılık

6. Duyu organlarımızla algılayabildiğimiz şeyler somut, algılayamadıklarımız ise soyuttur. Örneğin "ateş, su, toprak, tahta" sözcükleri somut, "evlilik, hayal, sıkıntı, özlem" sözcükleri ise soyuttur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde soyut bir sözcük somut bir varlığı karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

A) Aynalı kemer ince bele…
Bu can kurban tatlı dile…

B) Uzakta bir baykuş öttü,
Gül bahçemde diken bitti.

C) Sabah yeli ılgıt ılgıt eserken
Seher vakti bir güzele vuruldum.

D) Al dudakta inci dişi…
Bu dünyada yok bir eşi…

7. Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, gerçek anlamından farklı anlamları ifade edecek şekilde kazandığı yeni anlamlara ise mecaz anlam denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bir sözcük hem gerçek hem mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

A) Boş vaatler yalnızca boş insanlara tesir eder.

B) Büyük başarılar büyük uğraşlar sonucunda gelir.

C) Soğuk şehirlerin insanları da genellikle soğuk olur.

D) Öğrenciler farklı derslere karşı farklı tutumlar sergiliyor.

8. Genel ve özel anlam ifadesi, sözcüklerin karşıladığı kavramın kapsamıyla ilgilidir. Bir sözcük kendi türünden birden fazla kavramı kapsıyorsa genel anlamlıdır. Bir sözcük kullanıldığı cümleye göre genel ve özel anlam ifade edebilir. Örneğin,

- Kitap insanların ufkunu açar.

  (Kitapların geneli ifade edilmiş, genel anlam)

- Bu kitap arkadaşımın hediyesi.

  (Belli bir kitap ifade edilmiş, özel anlam)

Verilen bilgiden hareketle,

I. Köpeklerin mamasını çıkarken vermeyi unuttum.

II. Afrika ekosisteminde bu hayvanın rolü büyüktür.

III. Ormanları bekçi ile değil sevgi ile korumak gerekir.

IV. Ağaç, evlerin yapımında bu bölgede sıklıkla kullanılır.

numaralanmış cümlelerdeki altı çizili ifadelerin kapsamı ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

	Özel	Genel
A)	I ve II	III ve IV
B)	I ve III	II ve IV
C)	II ve III	I ve IV
D)	II ve IV	I ve III

İsem Yayıncılık

9.

1. Bakışı bir şey üzerine çevirmek.
2. Yoklamak, incelemek, denemek
3. Bir şeyin yüzü bir yöne doğru olmak.
4. Bir iş birinden beklenmek.

Buna göre "bakmak" **sözcüğü ile ilgili,**

a. Ben içinden çıkamadım, şu faturaya sen de bir bak.

b. Fabrikanın da maalesef tüm işleri bana bakıyor.

c. Sokakların hangi köşesine baksam seni görüyorum.

d. Ormana bakan pencereden deniz de görünüyor.

numaralandırılmış cümlelerle verilen anlamlar aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

A)

1	2	3	4
b	d	c	a

B)

1	2	3	4
c	a	b	d

C)

1	2	3	4
b	d	a	c

D)

1	2	3	4
c	a	d	b

10.

Ağır bir kıştan çıkmıştı şehir. Önce uğultusuyla lodos esip yerdeki buzları yumuşatmış sonra güneş çıkıp azar azar da olsa aylar sonra yeniden toprağın görünmesini sağlamıştı. Kıyıda köşede biriken kirli kar kümeleri de erimiş ancak hava hâlâ tam olarak ısınmamıştı. Bacalar hâlen tütüyor; çöp kutularının sağı solu, dökülen soba külleriyle kararıyordu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) İkileme kullanılmıştır.

B) Yansıma sözcüğe yer verilmiştir.

C) Zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.

D) Mecaz anlamlı sözcüklere yer verilmemiştir.

11.

Yazılış ve söylenişleri aynı olmasına rağmen anlamları birbirinden farklı olan sözcüklere eş sesli (sesteş) sözcükler denir.

- Dilimizi yabancı dillerin etkisinden korumalıyız.
- Bundan sonra sen sağ ben selamet.
- Kurbağa karada da soluk alır, suda da.
- Bütün gün çalışmaktan gücü tükenmişti.

Aşağıda anlamları verilen sözcüklerden hangisinin sesteşi yukarıdaki cümlelerde yer almamaktadır?

A) Tat alma organı

B) Ağır ve yorucu emekle yapılan, kolay karşıtı

C) Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak

D) Vücutta kalbin bulunduğu tarafın karşısında olan, sol karşıtı

12. Varlıkların sayılabilen, ölçülebilen özelliklerini ifade eden sözcükler nicel; sayılamayan, ölçülemeyen özelliklerini ifade eden sözcükler ise niteldir. Bazı sözcükler kullanıldığı cümleye göre nicel ve nitel anlam kazanabilir.

Buna göre aşağıdaki cümleleri hangisinde koyu yazılmış kelimelerin özelliği yay ayraç içerisinde yanlış gösterilmiştir?

A) Buraya **büyük** umutlarla gelmiştik. (Nitel)

B) Senin yaşın bu iş için çok **küçük**. (Nitel)

C) Bu işten **güzel** para kazandık. (Nitel)

D) Evimizin yanına **geniş** bir bina yapılacakmış. (Nicel)

13. Aynı anlamı ifade eden kelimler eş anlamlı kelimelerdir. Bir Türkçe dersinde eş anlamlı kelimeler konusuyla ilgili etkinlik yapılacaktır. Tahtaya aşağıdaki kelimeler yazılmış ve öğrencilerden verilen kelimelerin eş anlamlılarını bulmaları istenmiştir. Öğrenciler buldukları her eş anlamlı kelime için 1 (bir) puan alacaktır. Kelimeler şunlardır:

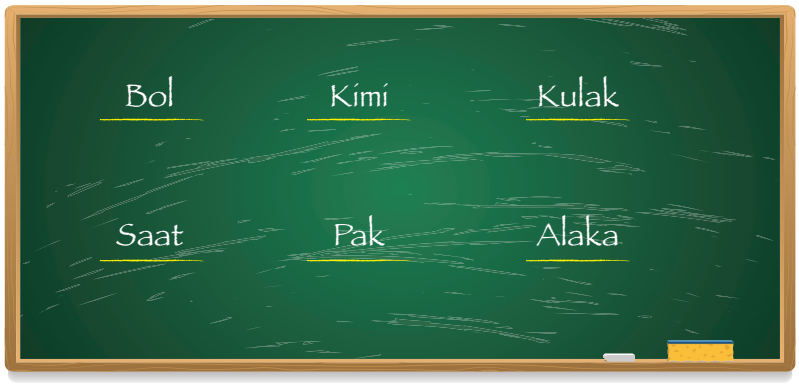

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin aldıkları puanlardan biri olamaz?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

14.

Köy kahvesinde yine her kafadan ayrı bir sesin çıktığı, kimsenin birbirini dinlemediği anda içeri Mehmet amcanın girmesiyle bir sessizlik oldu. Herkes konuyu ona danışmak için sustu. Çünkü aralarında görmüş geçirmiş tek kişi oydu.

Verilen parçada altı çizili ifadenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

A) Asla geri durmaz her işte kendine güvenirdi.

B) Çoğu ustaya taş çıkartacak kadar deneyimlidir.

C) Geçmişte çok iyi günler yaşamış bir beyefendiydi.

D) Bilgisini ve tecrübesini çevresine aktarmayı severdi.